

Opettajankoulutusprojekti

Opettajankoulutuksella voidaan vaikuttaa koulun toimintakulttuurin kehittämiseen ja niihin pedagogisiin toimintatapoihin, joilla oppilaiden sosioemotionaalista kasvua tuetaan. Sen vuoksi Mukava-hankkeessa pidettiin tärkeänä yhteistyötä opettajankoulutuksen kanssa.

Hankkeen työskentelyyn osallistuivat Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuksesta mm. kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani, kasvatopsykologian professori, terveyskasvatuksen professori, liikuntatieteiden professori ja opinto-ohjaajien koulutuksesta vastaava professori. Mukava-hanke pyrki vaikuttamaan opettajankoulutuksen suunnitelmiin, jotka koskevat sosioemotionaalista kasvatusta, koulun oppimisympäristön kehittämistä sekä kodin ja koulun yhteistyötä. Myös opettajankoulutukseen kuuluvaa opetusharjoittelua toteutettiin hankkeen kokeilukouluissa ja hankkeen toiminnasta tehtiin useita opinnäytetöitä.

Opettajankoulutuslaitoksen henkilökunnalle järjestettiin tilaisuus, jossa käsiteltiin Mukava-hankkeen tavoitteita. Lisäksi normaalikoulun rehtoreiden kanssa pohdittiin eheytettyyn koulupäivään, koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan ja opetusharjoitteluun liittyviä haasteita. Tavoitteena oli vahvistaa käytänteitä, joissa opiskelijat voivat osana opiskeluaan perehtyä esimerkiksi aamu- ja iltapäivätoimintaan, koulujen kerhotoimintaan sekä kodin ja koulun yhteistyöhön.

Mukava-hanke rakensi kolmen vuoden ajan yhteistyötä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, normaalikoulun sekä liikuntakasvatuksen ja terveystieteen laitoksen kanssa opettajankoulutuksen kehittämiseksi. Tavoitteena oli kiinnittää koulutuksessa enemmän huomiota oppilaiden sosioemotionaaliseen kehitykseen ja siihen vaikuttamiseen. Tulevien opettajien taitojen syventäminen tällä alueella nähtiin hyvin ajankohtaiseksi opettajankoulutuksen tehtäväksi.

Opettajankoulutuslaitos ja Mukava-hanke järjestivät yhteistyössä vuonna 2004 kaksipäiväisen seminaarin opettajankouluttajille, normaalikoulun lehtoreille sekä erikseen kutsuille kentällä toimiville opettajille. Seminaarissa käsiteltiin psykososiaalisen hyvinvoinnin kysymyksiä koulukulttuurin ja yhteiskunnallisten arvojen näkökulmasta sekä esiteltiin konkreettisia sosioemotionaalisen kasvatuksen työmenetelmiä ja materiaaleja. Tämä koulutusprosessi jatkui vuonna 2005 kahdella opettajankoulutuslaitoksen kanssa järjestetyllä seminaarilla, joissa oli esillä oppilaan kehityksen ja persoonallisuuden kokonaisvaltainen tukeminen opettajankoulutuksen keinoin.

Esimerkiksi Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden laitoksella on vahvistunut viime vuosina liikunnanopettajien koulutuksessa tutkimusote, jonka keskiössä on oppilaiden sosioemotionaalisten taitojen kehittäminen. Aihepiiristä on julkaistu jo merkittäviä väitöskirjatasoisia tutkimuksia ja niitä on tulossa myös lisää. Tämä viittaa siihen, että opettajankoulutuksessa ollaan yhä voimakkaammin tarttumassa oppilaiden sosioemotionaalisen kehityksen aihepiiriin, mikä oli yhtenä Mukava-hankkeen tavoitteena.

Liittyen sähköisen TET-torin käyttöön, jota on selostettu lähemmin työelämään tutustumisprojektin yhteydessä, Mukava-hankkeessa annettiin täydennyskoulutusta

koulujen opinto-ohjaajille. Uudet tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämismahdollisuudet ovat TET-toriin liittyvän yhteistyön kautta siirtymässä osaksi opinto-ohjaajien peruskoulutusta yliopiston opettajankoulutuslaitoksella.

Lisäksi Mukava-hanke ja Sosiaalisten Innovaatioiden Foorumi (SIF) järjestivät syksyllä 2004 Jyväskylän yliopiston Agorassa seminaarin, johon kutsuttiin kasvatustieteen professoreita ja opettajankouluttajia suomalaisista yliopistoista. Seminaarissa käsiteltiin koulun rooliin ja opettajankoulutukseen liittyviä ajankohtaisia haasteita.

Mukava-hankkeen tieteellinen johtaja, pääkoordinaattori ja kokeilukoulujen rehtorit ovat osallistuneet runsaasti eri puolilla maata järjestettyihin seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin, joissa hankkeen tuloksista on kerrottu opettajille ja rehtoreille. Kokeilukoulujen omien opettajien täydennyskoulutusta on selostettu erikseen terveystietoprojektin sekä kodin ja koulun yhteistyöprojektin yhteydessä.

Oppilaan sosioemotionaalisen kasvun ja sitä tukevan koulun toimintakulttuurin rakentamisessa koulutus on avainasemassa. Sitä on tärkeä vahvistaa sekä yliopistojen antamassa opettajankoulutuksessa että jo kentällä toimivien opettajien täydennyskoulutuksessa.

Lähteitä:

Kuusela, M. (2005) Sosioemotionaalisten taitojen harjaannuttaminen, oppiminen ja käyttäminen perusopetuksen kahdeksannen luokan tyttöjen liikuntatunneilla. Väitöskirja. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön julkaisu 165. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö, LIKES.

Rasku-Puttonen, H. & Rönkä, A. (2004) Opettajankoulutuksen tehtävä koulukulttuurin muutoksessa. Teoksessa L. Launonen & L. Pulkkinen (toim.) Koulu kasvuyhteisönä – kohti uutta toimintakulttuuria (s. 175 – 185). Jyväskylä: PS-kustannus.